

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU DEL "CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA,"

PREUS DE SUSCRIPCIO

Gerona	1 pesseta trimestre
Fora	1'25 id. id.
Extranger..	1'50 id. id.
Un número,	10 céntims

Administració y Redacció

SABATERIA-VELLA 2 1.er

ANUNCIOS Y COMUNICATS

Preus convencionals

De tots los llibres, folletos, etc., que 's remetin a la Redacció, se 'n donará compte en lo Setmanari.

Any 1.er

Dissapte 21 de Juliol de 1894.

Núm. 16.

Advertencia

Los nostres abonats que surtin de Gerona durant l'estiu y que desitjin rebre **Lo Geronés**, servéixinse dexar avis en l'Administració.

SECCIÓ GENERAL

Los funerals del crédito

Ja te'l Govern diu per passar l'estiu, y mitja dotzena de mesos per davant per no pensar en res. No 's pot demanar més; diner, frescura per gastar-lo y carta blanca per fer lo que li sembli.

Finit l'any económic de 'n Gamazo, y no havent trobat pare per a la criatura 1894-95, se han decidit lo Govern y sos adeptes a embalsamar la obra del ordinari de Medina y conservar-la, —pera be dels espanyols,—un exercici mes.

Axó significa per nosaltres, y per tot lo mon, lo fracás més absolut també d'entre 'ls molts que per forsa hem de sufrir y aguantar als governants de tanda.

Perá regir en lo any que fa tres dies ha comensat lo centpeus del famós ex-ministre, se enten que quedan en peu y vigents tots los seus deslissos económic.

Lo senyor Gamazo, com esper nadador, sab nadar y guardar la roba. No ha volgut tindre la responsabilitat de sa propia obra y ha tirat lo mort a 'n Sagasta, qui a falta d'altre ha sacrificat a un parent, lo senyor Salvador. Y tingas molt present que la continuació dels pressupòsits de Gamazo es, sens cap clase de dupte, la sanció més clara é indiscutible de la quiebra del Estat.

La obra financiera ruinósísima de 1893-94, qu' encara no ha alcançat lo seu lògic desenrotll, ha perturbat profundament la màquina hacendística espanyola y servirà en las mans del actual Govern, qualsevol que sigui son ministre d'Hisenda, de mortalla y esquila funeral a la riquesa, a la producció y a les forces tributaries del país. En aquella gerijona económic trobarian los ministres y lo Govern un arsenal de autorisacions verges que explotades convenientment acabarían ab les últimes energies de la producció.

Descartat tot lo que al Banch d'Espanya correspon, y reforçats los privilegis d'aquell establiment ab la nova ley de Tresorerías, ningú y res podrà detenir la ona de la circulació fiduciaria, que 'ns conduirà a la més augustiosa de les situacions y crisis monetaries.

Lo Govern tindrà diners per pagar la nómina; los ministres podrán descansar durant alguns mesos, pero los serveys se suspendrán, les obres públiques seguirán ab expedients y projectes, no 's gastará res ab carácter reproductiu; més en cambi se apretarán los tornillos de la recaudació, s'embargarán a mils les finques y se contemplará desde las afartadas del festi pressupostiu com se moren de fam los terrasans y menestrals y com quiebran los comerciantes y se arruinan los propietaris.

La obra de 'n Gamazo, que per fatalitat sobreviu al any económic, está prenyada de conflictes per a lo mon que trevall y paga; com está plena de medis y recursos per realisar les més espantables dictadures económic.

No han midat be 'ls diputats y senadors los perills que aparella la falta de un nou pressupòsit; no han calculat les contingencies que poden venir, ni molt menos han tractat de analizar la realitat del desastre ja consumat en l'any de proba que lo dissapte va acabar.

Lo Govern vol diner per trampejar un semestre; diner enmatllavat y consumit per encantament financier; més ni ab los milers que rebí del Banch, ni ab les operacions que intenti, ni ab lo que recaudi esprimint lo país, podrà evitar la catástrofe y la bancarrota. Dongueuli 'l nom que 's

vulgui, derroxis ingeni per a desfigurar les coses y 'ls fets, inventintse teories noves sobre administració, tot inútil: la obra d'en Gamazo ha sigut la decomisadora de la quiebra y la esquila de defunció del crédito nacional.

Y si no, al temps.

D. M. de B.

(De El Eco de Navarra.)

SECCIÓ DE PROPAGANDA

LO QUE HAN FET LES CORTS

Per las lleys que firmá la Reyna Regent avans de sortir cap a la capital de Guipúzcoa per a passarhi l'estiu, podem apreciar, millor encara que per lo que 'ls periódichs han contat de lo succèit en lo Parlament, lo poch profitós que han fet las Corts durant aquest son darrer període de tres ó quatre mesos que han estat reunidas.

Quaranta tres lleys firmá dita Senyora, constituint segurament tot lo que de sí mateixas han donat las Corts; pero d'aquestas lleys, la inmensa majoria encara que interessants per a determinadas comarcas y fins al país en general, se refereixen a cuestions que per formalitats legals, que no critiquem en absolut, son resoltas per lo Parlament. Pero sense que per ellas s'acrediti ni molt menos la activitat legislativa d'un Parlament.

En efecte; d'aquestas lleys n'hi ha cinch que son de concessions de ferro-carrils; disset inclouent varias carreteres en lo plan general; tres segregant varias termes de diferents municipis; una concedint prórroga a un ferro-carril; una altra declarant de cárrech del Estat la conservació de part d'una carretera; duas cambiant las denominacions d'unas carreteras; tres més modificant uns articles de varias lleys de poca importància y una nota del Aranzel d'Aduanas; una altra dels pressupòsits de Puerto-Rico; una altra autorisant a un Ajuntament per cobrar uns arbitris. En lí, que las úniques lleys trascendentals y d'interés general que las Corts han aprobat, han sigut las següents: una autorisant al Govern per ratificar lo conveni comercial ab Dinamarca; una altra concedint l'ascens als capitans, comandants y tinents coronels de las armas generals que comptan ab divuyt anys d'antiguetat; la anàoga a aquesta movilitant las escalas de tinents de navio y assimilats de la marina, y la de repressió dels delictes comesos per medi de materias explosivas.

D'aquestas, com se veu, algunas hauria sigut millor que no s'haguessin votat; pero fins prescindint d'aixó, fixantnos no més en lo treball parlamentari que tot aixó representa, ¿qué dirém d'unas Corts que tan poch han fet en tant temps d'estar reunidas? Perqué hi ha que tenir en compte que de las esmentadas cuarenta tres lleys, una trentena al menos no han sigut poch ni molt discutidas, puig las de concessions y prórrogas de ferro-carrils, d'inclusió de carreteras en lo plan general, de segregació de termes municipals y otras per l'estil, raríssima vegada son objecte de discussió; y en quant a las otras, casi cap fou objecte de discussió seria en la una ni en la altra Cambra, excepció feta de la de repressió dels delictes anarquistas y las del salto del tapón, que no obstant tampoch trobaren gayre oposició ni en lo Congrés ni en lo Senat.

En sa conseqüència, s'ha de preguntar; ¿donchs que han fet entretant las Corts? Tant bé estém a Espanya que en un any que ha passat desde que l'any darrer se tancaren las Corts, no ha sigut necessari fer més lleys que aquestas? ¿Tan inmillorable es lo nostre actual régimen polítich, administratiu, jurídic, económic? Tan plenament satisfetas están todas las nostras necessitats? ¿Se 'n ha de deduir, donchs, que 'l país no te cap aspiració, que no vol la reforma de res, que está absolutament content tal com se troba?

Verdaderament, pocas vegadas havían atravesat las Corts un període tan pobre en resultats per a 'l país. Veritat es que aquest ha tingut d'emplear tota la seva ener-

gia y tota la seva influencia dintre d'ellas en la defensa dels seus més importants interessos.

(De La Renaixensa.)

CRONICA

EXTRANGER

En los centros literaris de París se diu que l'eminent dramaturg Sardou prepara un drama, que s'estreñará la temporada próxima en un dels principals teatres. En aquest drama tracta de desenrotllar son autor un epissodi de la guerra de principis del sigle, que motivá Napoleón al tractar de ferse seu lo territori d'Espanya; d'aquella lluyta heróica sostinguda peis nostres compatriecis contra un exèrcit tant potent, que dominava la major part de la Europa. Lo lloch de la acció será un poblet de la nostra provincia de Gerona, que ha visitat no fá molt en Sardou, y los personatjes alguns fervents y decidits patriotes, varis afrancesats y lo general en jefe del exèrcit imperial.

¿Tractará aquest epissodi son autor ab entera imparcialitat com deuria ferho? Molt nos temem que l'orgull de nacionalitat s'imposi al recte criteri históric, y que la valentia dels nostres avis al resistir la més brutal de les invasions, no tinga en lo nou drama tot lo relléu que ab justicia se li deuria donar. Farém lo possible per a conèixer la obra y parlarne a son degut temps.

—Tot just acaba de tancar-se la tomba de Mr. Carnot, y a la gent de París, que s'ha oblidat, ja del assassinat terrible de Lió, no la preocupa com deuria lo trascendental problema del anarquisme; esborrades les impressions d'aquell succés, s'entreté ab frioleres de poca monta. La qüestió més grave que está avuy sobre 'l tapete es la forma del coll que usa 'l president de la República ¿Perqué Mr. Perier porta coll tombat, sortintse de les tradicions ultra-conservadores de la seva familia? ¿Problema de tanta importància es del cas que s'estudie ab atenció! Les aficions de Mr. Perier als colls baixos sembla que li venen de molt antich: ningú n'hi ha vist usar d'altres, y als impresionables parisencs los hi ha semblat que aqueix coll resulta molt més democrátich que 'l coll alt, y de consegüent que ha sigut adoptat ab intenció per Mr. Perier. No obstant alguns creuen que en les grans festes y recepcions lo coll de la camisa del nou President desentonará un bon xich; ab aquestes discussions hi ha tela tallada per un llarch temps; Veus aquí una mostra de la frivolitat dels nostres vehins!

—En lo Vaticá han produhit la major sorpresa les noticies alarmants que han circulat sobre la salut del Papa. S'assegna que Lleó XIII s'ha afectat molt al véurer que periódichs molt seriosos d'Europa hajan donat cabuda en ses columnes a semblants noves, sens cuidar-se de comprobarles ab exactitut. A pesar dels calors tropicals de la estació y de les continúes fatigues que imposa al Papa lo govern de la Iglesia universal, segueix perfectament y no ha tingut la més lleugera indisposició.

—Está conjurat lo conflicte industrial de Chicago, haventse restablert lo tráfeh ferroviari ab la exactitut, ordre y puntualitat dels temps normals. No obstant los generalíssims dels obrers huelguistes diuen que la cosa está molt lluny d'esser resolta per no haverse lograt en lo més mínim lo propòsit que motivá 'l moviment.

—Durant la setmana han continuat los terratremols en Grecia y Turquia, causant per tot desgracies de consideració. A Constantinopla tothom está vivament alarmat; son moltes mils les persones que acampan en los voltants de la població. Lo cólera va en augment a Russia, aixis com també a Xina la peste negra. Afortunadament nosaltres nos trobem lliures de semblants calamitats; pero 'n tenim d'altres a sobre, com son los mals governs, que 'ns acaban de dur a la bancarrota.

—Italia reclama al Govern de París la suma de dos milions de franchs en concepte d'indemnisació als seus súbdits perjudicats per los desórds ocorreguts a Lió en los dies que seguiren al assassinat de Mr. Carnot. Pot sér aqueixa reclamació del govern de Roma distraurá quelcom als parisencs de la preocupació que tenen sobre 'ls colls tombats.

—Al Marroch continúa la intranquilidat; moltes tribus están revoltas demanant al Sultá que pose immediatament

SECCIÓ D' ANUNCIS

ESTABLIMENT TERÀPICH-SULFURÓS

dirigit per los Doctors

D. JOSEPH PUIGCARBÓ

y

D. AGUSTÍ BASSOLS Y PRIM.

Caspe, 7 (junt al Teatre de Novetats). Teléfo. 301
BARCELONA.

Aquest establiment, provehit de tots los avenços moderns, y també perfeccionades calefacció y ventilació per medi del vapor, està destinat a:

Hidroterapia

Duxes comuns y sulfurosos de totes classes (anèmies, nervosis, gastralgies, reumatisme, neurastenia, etc.)

Balneoterapia

Banya comuns, sulfurosos, medicinals.—Banya russos.—Bany turch.

Neumoterapia

Ayre comprimit y rarefet, oxigeno, nitrógeno, atmosfères creosotades y altres.—(Bronquitis, catarros crónichs, tísis incipient, asma, etc.)

Sulfoterapia

Que consta de:

- Aygues sulfurosos pera beguda, semblants a les de la Puça, Arçena, Betsú, Bagneres de Luchón, etc. (Herpes, enfermatats secretes, limfatisme, esorófula, etc.)
- Pulverisacions sulfurosos (Angina é irritacions herpètiques del canyo, faringitis, bronquitis, etc.)
- Baus ó inhalació (Bronquitis, asma, tós herpes, etc.)
- Vaporari ó inhalació difusa (Bronquitis, catarros crónichs, coqueluche, etc.)

Aquestes aygues—dites **Aygues sulfurosos de Barcelona**—se usan ab éxit crexent en los molts casos en quins esta indicat lo tractament sulfurós. També se despatxan embotellades.

Massoterapia

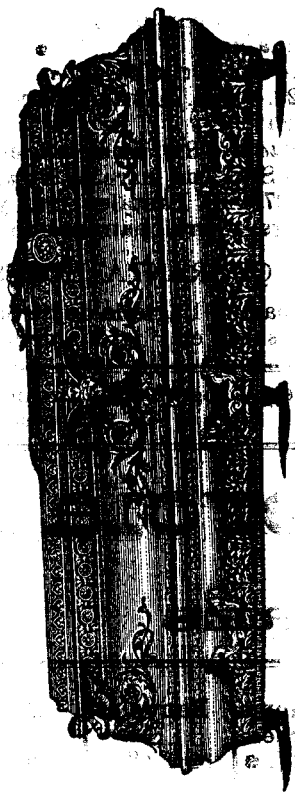
local y general (girades, torçedures, fractures, reumatisme, etc.)

Electroterapia

Consulta de malalties cróniques y nervioses, per lo Director **DR. PUIGCARBÓ**, de les 11 del matí a la 1 de tarde y de 5 a 7 de la tarde.

Consulta de malalties de l'aparat respiratori, per lo Director de la secció neumoterápica, **DR. BASSOLS Y PRIM**, de 10 a 12 del matí y de 6 a 7 de la tarde.

LA NEOTAFIA

En aquest gran establiment s'hi troba a totes horas un assortit complet de baguls fotogràfics, de totes mides, des de l'infim preu de cinc pessetas en avant. S'envian a domicili. Dirigirse a **LA NEOTAFIA**, Cort-Real, 18.—GERONA.

Gran establiment artístich fotogràfich

dirigit per **JAUME CAROLÀ**

Gerona, Rambla d' Alvarez, 2, últim pis.

(Premiat ab medalla d' or, diplomes, y certificat de tenir aprobats los estudis superiors de pintura a l'Academia de Barcelona.)

Especialitat per retratos al oli y al llapis. Retrats fotogràfich artístichs superiors, de tots preus y grandaries. Combinació ab l'acreditada fotografia barcelonesa, dirigida pels Srs. Bonet y Pujol.

Reproduccions de totes classes tretes de fotografies per fetes malbé que sien.

Retrats de busto y proporció natural per lo procediment dit «Platinotipia» a 25 pessetas un.

Se retrata a domicili.

NOTA: Pera qualsevol encàrrech dirigir-se al amo de la Perruqueria de Cot.

Máxim Fernandez

PERRUQUER DE S. M.

Aygua Minóxima vegetal pera tenyir lo cabell. No té rival en lo mon, perquè a més de sos efectes maravellosos, no taca ni perjudica la pell en lo més mínim.

Aquest assombrós y sorprendent específich, se ven en dita perruqueria,

24, RAMBLA DE LA LLIBERTAT, 24

GERONA

Grans rebaixas al engrós.

També s' troba en venda en dit establiment la

Tintura americana instantànea

Establiment de Don Pere Prunell

S' hi trobará un gran assortit de camisas, corbates, colls y punys, sedas y llanas y demés articles de novetat pera vestits de senyora.

PREUS LIMITADISSIMS

Voltes de la Rambla, cantonada al carrer de Besadó, 26, Gerona

JOAN GRIVÈ

Progrés (carrer Nou) 10, Gerona

Aparatos d' il·luminació per gas y petroli.

Serveys còmplets de cuyna. Cereria.

Instalacions de para-llamps, campanetas eléctricas y teléfonos, a preus limitadissims.

Curació de malalties de la boca.—Empastes, Orificacions.—Extraccions sense dolor.—Dentaduras artificials.

AUDOUARD-DENTISTA.

Ab títol de la Facultat de medicina de Madrid

Fossa, 1, primer
GERONA.

SUCURSAL JUNCOSA

Plass de la Constitució, número 13
GERONA.

Casa especial en xocolates, cafés, sucres y thés.

OBRAS DE

Don Carles Bosch de la Trinxeria

Recorts d' un excursionista	4	Ptes.
Plá y montanya	3	<
L' hereu Noradell	3	<
De ma cullita	2'50	<
Montalbá	3	<
L' hereu Subirá	3	<
Tardanías	2'50	<
Acaba de publicarse		
Lena	4	<

Deliberacions de la primera Assamblea general de delegats de l' *Unió Catalanista*, tinguda a Manresa en lo mes de Març de 1892.—Tema de discussió.—*Bases pera la Constitució regional Catalana.*

Un volúm de 244 planes 2 pessetes.

Se venen totes en la llibreria de D. Joseph Franquet y Serra, carrer de la Argenteria, número 26.—GERONA.

ESTABLIMENT Y TALLER

DE

PAU CASSÀ

PINTOR Y EMPAPERADOR

Magnífichs mostruaris de papers pera decorar habitacions desde 25 céntims a 30 pessetas la pessa.

Cromos, motlluras, y transparents cuadros

Novtat, bon gust y economia

Gerona.—Baixada del Pont de pedra, 14

ESTABLIMENT

DE

Don Francisco Sabater

SOMBRERERIA

S'han rebut las últimas novetats per la próxima temporada; los preus sumament económicos.

CAMISERIA.—SASTRERIA PER NOYS.

Especialitat en trajos pera col·legials

3, Rambla d' Alvarez, 3

FILL DE FRANCISCO VILARDELL Y COMP. LA

SALT

MOLÍ FARINER

SISTEMAS AUSTRO-HUNGAR Y DE MOLAS

Tant per l' un com per l' altre sistema 's fan las molts a preus sumament módichs.

Depósit de baguls

SE VESTEIXEN Y VETLLAN MORTS

PREUS SUMAMENT MÓDICHS

LLEÓ SABADÍ.—23, Ballesteras, 23.—GERONA

SABATERIA

DE

JOSEPH M. A VENTÓS

Calsat pera senyors, senyoras y nens.

Especialitat pera l' que s'encàrregui expressament.

LO GERONÉS

Setmanari portat-veu del «Centre Catalanista de Gerona y sa Comarca»

Redacció y Administració: Sabateria Vella, número 2, primer

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

		trimestre	idem.	idem.
	pesseta			
Gerona.	1	1'25	1'50	
Fora.				
Extranjer.				

Un número sol, 10 céntims.